

1. Kaj pomeni angleška kratica GNP?
 - *Gross national product.*
2. Velika gospodarska kriza (Great Depression) je trajala
 - *Od 1929 do 1939.*
3. Angleški izraz »corporate crime« označuje kriminalna dejanja,
 - *pri katerih se storilci gospodarske organizacije.*
4. Na katero sociološko teoretsko tradicijo se opira trditev, da se kapital nikoli ni oziral na meje nacionalnih držav ter da je bil pri iskanju profita ekspanzionistično usmerjen?
 - *Marskistično.*
5. Metafora »leteče gosi (flying geese)« se uporablja
 - *za ponazoritev gospodarske povezanosti med državami vzhodne Azije.*
6. Po Beckovem mnenju je tveganja, s katerimi se srečujemo v modernih družbah, mogoče pripisati predvsem
 - *industrializaciji in razvoju znanosti.*
7. Kdo od naslednjih avtorjev je analizo družbene strukture vpeljal pojem način produkcije (mode of production)
 - *M. Weber.*
8. A. Giddens ugotavlja, da rast družbene racionalnosti vključuje povečanje
 - *družbene solidarnosti.*
9. Hladna vojna (Cold War) se je končala leta
 - *1989.*
10. Eno od pomembnih ekonomskih in kulturnih dejstev, ki je v zahodnem svetu zaznamovalo šestdeseta leta prejšnjega stoletja (1960 – 1970) je bil/a
 - *uveljavitev množičnega lastništva avtomobilov.*
11. Kdo od naslednjih sociologov je v analizo družbenih procesov vpeljal pojem kolektivna zavest (conscience collective)
 - *E. Durkheim.*
12. Pojem Bramini (Brahmins) uporabljamo, ko govorimo o
 - *kastah.*
13. Indijsko mesto Bhopal je v učbeniku omenjeno, ker
 - *se je tam zgodila velika ekološka nesreča.*
14. Pojem barrio se uporablja v zvezi z - *urbanizacijo v Latinski Ameriki.*

15. Merkantilizem je (bila)
 - *ekonomska doktrina, po kateri so državne zaloge zlata in srebra znak njene gospodarske moči.*
16. Angleški izraz denizens označuje
 - *visokokvalificirane mednarodne migrante.*
17. V teoriji nove mednarodne delitve dela (the new international division of labour), katere avtorji so Fröbel in sodelavci, ima pomembno mesto ideja, da
 - *nova mednarodna delitev dela ustvarja »globalizacijske luzerje« tudi v gospodarsko razvitih družbah.*
18. S katerim od naštetih pojmov označujemo prepričanje, da družbene spremembe vodijo k zaželenemu, dobremu stanju?
 - *družbeni napredek.*
19. Država blaginje, tj. država, ki državljanom ne priznava le pravnih in političnih pravic, ampak tudi socialne, se je najprej pojavila
 - *v Evropi v osemdesetih letih 19. stoletja.*
20. Letni javni praznik v baskovskem mestu Fuenterrabia je v učbeniku omenjen kot primer
 - *kulturne eksploatacije.*
1. Pojem noblesse oblige označuje
 - *moralno dolžnost bogatih in uspešnih, da poskrbijo za blaginjo deprivilegiranih v svoji državi ali skupnosti.*
2. Oznaka »entitlement theory« se nanaša na
 - *razlago družbenih vzrokov lakote.*
3. Za »post-turiste« naj bi bilo značilno, da
 - *imajo refleksiven in s tem tudi ironičen odnos do svojih turističnih izkušenj.*
4. Katerega od virov gospodarske rasti v glavnem niso imeli na voljo Japonska in azijski tigri?
 - *obilni naravni viri.*
5. Eden od neposrednih razlogov za zaostrovanje kontrole nad mednarodnimi migracijami je bila uvedba potnih listov. Ti so se po celem svetu uveljavili
 - *na začetku dvajsetega stoletja.*
6. Korejska vojna je potekala
 - *v petdesetih letih prejšnjega stoletja.*

7. V teoriji mednarodne delitve dela (the new international division of labour), katere avtorji so Fröbel in sodelavci, ima pomembno mesto ideja, da
 - *mednarodna delitev dela ustvarja »globalizacijske luzerje« tudi v gospodarsko razvitih družbah.*
8. Brettonwoodski sporazum, ki je pomembno prispeval k ekonomski globalizaciji, je bil sklenjen
 - *med drugo svetovno vojno.*
9. Pojem civilna družba (civil society) praviloma označuje
 - *mrežo političnih skupin in volonterskih združenj, ki zapolnjujejo prostor med posamezniki in državo.*
10. Kritiki Marxovega pojmovanja razredov v kapitalistični družbi so – med drugim – poudarjali da (se) je Marx
 - *podcenjeval družbeni pomen srednjih razredov.*
11. Oznaka deindustrializirane države (deindustrialising countries) se nanaša na države
 - *ko so že industrializirane, vendar se soočajo z upadom industrijske proizvodnje.*
12. Ena od pomembnih značilnosti azijskih razvojno naravnanih držav (developmental states) je
 - *močna vloga ekonomske birokracije pri usmerjanju gospodarstva.*
13. Mednarodni turizem je v močnem vzponu od
 - *šestdeseti let (1960) prejšnjega stoletja.*
14. Kateri od naštetih pojmov je v vsebinskem pogledu najbolj podoben pojmu kreolizacija?
 - *hibridizacija.*
15. Kdo je avtor teze o spopadu civilizacij?
 - *S. Huntington.*
16. Za migracije, ki temeljijo na strategiji »dvojnega sistema (dual sistem)«, je značilno, da
 - *osebe, ki so migrirale v mesta, ohranjajo tesne ekonomske in emocionalne vezi s svojimi sorodniki na podeželju.*
17. K. Marx je v svoji analizi kapitalizma ugotavljal, da
 - *je kapitalizem zaradi svoje ekonomske ekspanzivnosti nujno globalizacijsko naravnani.*

18. Družbene razmere, v katerih se je (lahko) pojavila sociologija kot samostojno raziskovalno področje, je pomembno zaznamovalo/a/o
 - *Francoska revolucija.*
19. Suženjstvo je bilo v ZDA odpravljeno
 - *sredi devetnajstega stoletja.*
20. V kateri razlagi procesov v svetovni družbi ima zelo pomembno mesto pojem »neenaka menjava (unequal exchange)«
 - *teorija svetovnega sistema.*
1. Ko sociologi, npr. A. Giddens, govorijo o abstraktnih sistemih znanja (abstract systems of knowledge), mislijo predvsem na
 - *znanost.*
2. Katera od naslednjih organizacij ni mednarodna nevladna organizacija?
 - *Svetovna banka.*
3. Pojem glokalizacija označuje
 - *preoblikovanje globalnega v stiku z lokalnim.*
4. Pojem civilna družba (civil society) praviloma označuje
 - *mrežo političnih skupin in volonterskih združenj, ki zapolnjujejo prostor med posamezniki in državo.*
5. Kdo je avtor pojma hladna vojna?
 - *W. Churchill.*
6. Sociologe (npr. Tönnies, Durkheim), ki so raziskovali družbene spremembe v zahodni Evropi konec devetnajstega stoletja in v začetku dvajsetega, je skrbela/o predvsem
 - *zmanjševanje družbene kohezivnosti.*
7. Kritiki Marxovega pojmovanja razredov v kapitalistični družbi so – med drugim – poudarjali da (se) je Marx
 - *podcenjeval družbeni pomen srednjih razredov.*
8. Kdo velja za najbolj vplivnega raziskovalca na področju teorije svetovnega sistema (world system theory)?
 - *Wallerstein.*
9. Oznaka deindustrializirane države (deindustrialising countries) se nanaša na države
 - *ko so že industrializirane, vendar se soočajo z upadom industrijske proizvodnje.*

10. Ena od pomembnih značilnosti azijskih razvojno naravnanih držav (developmental states) je
 - *močna vloga ekonomske birokracije pri usmerjanju gospodarstva.*
11. Iz katerih od naštetih držav migrira posebej veliko žensk (ženske delovne sile)?
 - *Iz nekaterih držav JV Azije.*
12. Mednarodni turizem je v močnem vzponu od
 - *od šestdesetih let (od 1960) prejšnjega stoletja.*
13. Nekateri raziskovalci turizma ugotavljajo, da se je v dvajsetem stoletju turizem demokratiziral. S tem mislijo, da
 - *so počitnice in počitniška potovanja postala dostopna skoraj vsem družbenim slojem.*
14. Kateri družbeni sloj oz. razred se v ekonomsko visoko razvitih družbah najbolj zavzema za zmanjšanje moči nacionalne države in je najbolj naklonjen kozmopolitanizmu?
 - *višji družbeni razred.*
15. Po mnenju družbenih raziskovalcev je na hiter gospodarski razvoj nekaterih azijskih držav vplival tudi konfucianizem, ki naj bi – med drugim – spodbujal
 - *posameznikovo pripadnost državi in organizaciji, v kateri je zaposlen.*
16. Kako označujemo revščino, ko jo definiramo glede na družbeno določene človeške potrebe, ne pa glede na temeljne (preživetvene) človeške potrebe?
 - *Relativna revščina.*
17. Izraz maquiladoras označuje
 - *tovarne, kjer nizko plačana delovna sila proizvaja izdelke za izvoz (predvsem v Mehiki).*
18. Najbolj ustrezen sinonim izraza dystopia je
 - *negativna utopija.*
19. Ena od pomembnih razlik med skupnostmi (communities) in združenji (associations) je, da
 - *so v skupnostih družbene vezi manj formalizirane kot v združenjih.*
20. V času globalizacije je etnične in druge lokalne identitete mogoče obravnavati kot
 - *kot bolj ali manj nujno reakcijo na globalizacijo.*
1. Povečanje refleksivnosti družbenih akterjev je posebej povezano z/
 - *procesom individualizacije.*

2. K. Marx je v svoji analizi kapitalizma ugotavljal, da
 - *je kapitalizem zaradi svoje ekonomske ekspanzivnosti nujno globalizacijsko naravnano.*
3. Po T.H. Marshallu se je v modernih družbah obseg državljskih pravic v zadnjih treh stoletjih
 - *povečal za vse državljane, pri čemer so bile pravnim pravicam postopoma dodane politične in socialne pravice.*
4. Družbene razmere, v katerih se je (lahko) pojavila sociologija kot samostojno raziskovalno področje, je pomembno zaznamovalo/a/o
 - *Francoska revolucija.*
5. Ključna ideja realističnega pristopa k razlagi mednarodnih odnosov je
 - *odnose med državami določajo predvsem njihovi interesi in težnja po večanju moči.*
6. Zadnje hitro povečanje števila nacionalnih držav je bilo povezano s/z
 - *razpadom evropskih socialističnih režimov.*
7. Kako s skupnim izrazom označujemo procese, ki so bili zgodovinski predhodniki nastanka svetovne družbe?
 - *Protoglobalizacije.*
8. Glede spreminjanja vloge nacionalne države zaradi globalizacije je med družboslovci najbolj razširjeno mnenje, da
 - *se je zaradi globalizacije občutno zmanjšala avtonomija nacionalne države.*
9. Pri zgodnjih sociologih (npr. Engels, Weber) je pojem patriarhat označeval
 - *družbe oziroma gospodinjstva, v katerih starejši moški dominirajo nad mlajšimi moškimi in ženskami.*
10. Sodobne debate o underclass-u (družbenem dnu) so posebej intenzivne med
 - *med sociologi v ZDA.*
11. Suženstvo je bilo v ZDA odpravljeno
 - *sredi devetnajstega stoletja.*
12. V kateri razlagi procesov v svetovni družbi ima zelo pomembno mesto pojem »neenaka menjava (unequal exchange)«?
 - *Teorija svetovnega sistema.*

13. Za migracije, ki temeljijo na strategiji »dvojnega sistema (dual sistem)«, je značilno, da
- *osebe, ki so migrirale v mesta, ohranjajo tesne ekonomske in emocionalne vezi s svojimi sorodniki na podeželju.*
14. Pablo Escobar je (bil)
- *šef narkomafije v Kolumbiji.*
15. Pred dobrimi štiridesetimi leti so bili današnji azijski tigri po bruto nacionalnem proizvodu na prebivalca podobni
- *nekaterim afriškim državam (npr. Sudan, Zaire).*
16. Ena od ključnih nalog razvojno naravnane države (developmental state) v gospodarsko uspešnih vzhodnoazijskih družbah je bila/o
- *uravnavanje trga na temelju dolgoročne gospodarske strategije.*
17. T. Malthus je domneval, da bo oz. bi geometrično rast prebivalstva ustavila/e le
- *lakota.*
18. Temeljni namen nemškega imigracijskega sistema (Gastarbeiter sistem) je bil
- *zagotoviti prihod tujih delavcev, ko so potrebni, in njihovo vračanje domov, ko niso več potrebni.*
19. Razlika med mednarodnimi migracijami in turizmom je predvsem v tem, da
- *migranti praviloma bivajo v tuji državi dalj časa kot turisti.*
20. Raziskovalci turizma (npr. Urry) razlikujejo med dvema vrstama turističnega gledanja (tourist gaze), kolektivnim (collective) in
- *romantičnim.*
1. Kdo od naštetih sociologov je prehod od tradicionalnih k modernim družbam označil kot prehod od družb, v katerih prevladujejo Gemeinschaft značilnosti, k družbam z Gesellschaft značilnostmi?
- *G. Tönnies.*
2. K organizacijam, ki so pozitivno vplivale na procese protoglobalizacije, bi lahko šteli
- *transnacionalne družbe.*
3. Za »post-turiste« naj bi bilo značilno, da
- *imajo refleksiven in s tem tudi ironičen odnos do svojih turističnih izkušenj.*

4. V središču maltuzijanstva je teza, da je
Tega pa ne vem, pa tudi v knjigi se mi zdi, da nikjer nisem našla tega odgovora.
Možni odgovori pa so:
- posledice nizke rasti ali celo upada prebivalstva v ekonomsko visoko razvitih državah mogoče obvladati le s pritokom migrantov.*
 - Gospodarska blaginja »najboljša kontracepcija«.*
 - Najpomembnejši svetovni problem neskladje med številom prebivalstva in razpoložljivimi življenjskimi dobrinami.*
 - Demografske probleme mogoče rešiti predvsem s seznanjanjem ljudi v ekonomsko manj razvitih državah o prednostih uporabe kontracepcijskih sredstev.*
5. Angleški izraz denizens označuje
- *visokokvalificirane mednarodne migrante.*
6. M. Weber je konfucianizem štel med religije,
- *za katere je bolj verjetno, da bodo zavirale kot pospeševale nastanek kapitalističnega duha.*
7. Nekateri sociologi menijo, da je sodobni turizem mogoče analizirati s pomočjo Durkheimovega razlikovanja med
- *svetim in posvetnim.*
8. Eden od neposrednih razlogov za zaostrovanje kontrole nad mednarodnimi migracijami je bila uvedba potnih listov. Ti so se po celem svetu uveljavili
- *na začetku dvajsetega stoletja.*
9. Katerega od virov gospodarske rasti v glavnem niso imeli na voljo Japonska in azijski tigri?
- *obilni naravni viri.*
10. V teoriji mednarodne delitve dela (the new international division of labour), katere avtorji so Fröbel in sodelavci, ima pomembno mesto ideja, da
- *mednarodna delitev dela ustvarja »globalizacijske luzerje« tudi v gospodarsko razvitih družbah.*
11. Pojem noblesse oblige označuje
- *moralno dolžnost bogatih in uspešnih, da poskrbijo za blaginjo deprivilegiranih v svoji državi ali skupnosti.*
12. Transnacionalizem je povezan z
Tega tudi ne vem.
Možni odgovori:
- identifikacijsko asimilacijo.*
 - Multiplimi identitetami.*
 - S krepitvijo moči nacionalnih držav.*

d) Ksenofobijo.

13. Merkantilizem je (bila)

- *ekonomska doktrina, po kateri so državne zaloge zlata in srebra znak njegove gospodarske moči.*

14. Ena od temeljnih idej Webrove razlage družbene slojevitosti je, da

- *je poleg ekonomskih vidikov družbene slojevitosti treba upoštevati tudi socialne in politične vidike, vendar pa so ekonomski v vseh družbah najpomembnejši.*

15. Pojem rasizem označuje

- *diskriminacijo, ki temelji na vidnih (tj. fenotipskih) razlikah med ljudmi.*

16. Organizacija, ki ima monopol nad legitimno uporabo nasilja na določenem ozemlju, je

- *nacionalna država.*

17. Za simbolni začetek moderne dobe bi lahko šteli

- a) *Kolumbovo odkritje Amerike leta 1492.*
- b) *Konec druge svetovne vojne*
- c) *Začetek prve svetovne vojne (1914)*
- d) *Ustanovitev prvih univerz v 11. in 12. stoletju.*

18. Brettonwoodski sporazum, ki je pomembno prispeval k ekonomski globalizaciji, je bil sklenjen

- *med drugo svetovno vojno.*

19. Pojem zelena revolucija (Green Revolution) označuje

- *uvajanje visoko rodovitnih sort v sodobno poljedelstvo.*

20. Pri hitrem ekonomskem vzponu in povezovanju vzhodnoazijskih držav je igrala pomembno vlogo

- *kitajska diaspora.*

1. Kateri od navedenih zgodovinskih dogodkov oz. procesov je pomembno vplival na nastanek globalne sociologije, tj. sociologije, ki se raziskovalno ne omejuje le na posamezne nacionalne države?

- *Dekolonizacija.*

2. Z globalizacijo se praviloma povečuje tudi občutek empatije do drugih človeških bitij. Z empatijo mislimo na

- *sposobnost razumevanja problemov drugih in temu primerno delovanje.*

3. Katero od naštetih organizacij bi lahko šteli za mednarodno vladno organizacijo (international governmental organization)?

- *Združeni narodi.*

4. Eden od pomembnih vidikov globalizma je
 - *razširitev kulturnih identitet, tj. preseganje vezanosti zgolj na lokalne kulture.*
5. Katera od naštetih institucij oz. organizacij je imela pomembno vlogo v evropski protoglobalizaciji?
 - *Krščanstvo.*
6. Kejnezijanka (Keynesian) ekonomska politika vključuje
 - *progresivno obdavčitev prebivalstva.*
7. Na Kitajskem so komunisti pod vodstvom Mao Ce Tunga (Mao Zedonga) prevzeli oblast leta
 - *1949.*
8. Sociologi so že v 19. stoletju opozarjali na probleme, ki so bili povezani z vzponom industrijskega kapitalizma v Evropi. Eden od teh prblemov naj bi bilo/a
 - *zmanjševanje pomena skupnostnih vezi.*
9. Država blaginje, tj. država, ki je državljanom ne priznava le pravnih in političnih pravic, ampak tudi socialne, se je najprej pojavila
 - *v Evropi v osemdesetih letih 19. stoletja.*
10. Razprave o spreminjanju vloge nacionalne države v globaliziranem svetu kažejo, da
 - *se je nekoliko zmanjšala suverenost nacionalnih držav, zelo pa se je zmanjšala njihva avtonomija na številnih področjih.*
11. Sufražetsko gibanje, ki ga je mogoče šteti za enega od začetkov feminističnega gibanja, se je zavzemalo predvsem za
 - *volilno pravico (tudi) za ženske.*
12. Neomarksistični družboslovci so pri posodobitvi Marxovega pojmovanja razredov morali upoštevati zlasti dejstvo, da
 - *se je v sodobnih kapitalističnih družbah znatno povečalo število pripadnikov srednjega sloja.*
13. Na katero sociološko teoretsko tradicijo se opira trditev, da se kapital nikoli ni oziral na meje nacionalnih držav ter da je bil pri iskanju profita ekspanzionistično usmerjen?
 - *Marksistično.*
14. V mednarodnem pravu se uveljavljeno razlikovanje med begunci in notranje razseljenimi osebami. Po tem razlikovanju so

- *oboji prisilni migranti, vendar begunci migrirajo čez državne meje, razseljence osebe pa ne.*
15. Za kriminal belih ovratnikov je značilno, da
- *storilci izvirajo iz višjih družbenih slojev.*
16. Metafora »leteče gosi (flying geese)« se uporablja
- *za ponazoritev gospodarske povezanosti med državami vzhodne Azije.*
17. Za tretjo fazo demografske rasti (tranzicije) je/sta značilna/o/i
- *nizka stopnja rodnosti in nizka stopnja umrljivosti.*
18. Oznaka »ekološki fašizem« se praviloma nanaša na
- *uporabo nasilnih sredstev pri uveljavljanju prizadevanj za varovanje narave.*
19. Angleški izraz »skilled transients«, »sojourners« in »denizens« označujejo
- *mednarodne migrante z visokim ekonomskim statusom.*
20. Kako označujemo revščino, za katero je značilno pomanjkanje dobrin, ki zadovoljujejo temeljne človeške potrebe?
- *Absolutna revščina.*